

« A. Dei gratia florentinorum potestas, nobiles viris dominis de Mortennano salutem et honeste vivere. Querelam contumeliis plenam et dolore non vacuam recepimus continentem, quod cum mercatores urbeveterani cum bestiis et rebus aliis per districtum nostrum secure transirent, vos contempnentes dominium nostrum, contra iustitiam de omnibus expoliastis eosdem, preceptorum iuris non recordantes. Cum igitur deceat sapientes libenter sufferre insipientes, dimittimus ultionem; vobis per presentia scripta mandantes, quod vel restituere debeatis ablata, vel per vos vel per aliquem vestrum omni auctoritate munitum non differre venire, si de iure confiditis, obiectis rationabiliter responsuri ».

Qui, litteras derisorie quasi recipientes, dixerunt se nolle de novo alicuius diptioni subicere, nec esse consuetudinis predecessorum ipsorum sub florentinorum examine respondere. Denuo per legatos nobiles viros dominans significavit eisdem, non mandans neque precipiens, sed monens et ortans, ut alter ipsorum saltim veniret coram ipso, curaturus stare mandatis, sub conditione se nexibus aliquibus non alligandi.

Qui denuo respondentes dixerunt: se plurimum admirari, cum nunquam fuerint nec sint alicuius diptioni suppositi: inter cetera proponentes se consilium super propositis habituros.

Responderunt enim secundum consilium amicorum reputantium civitatem esse venalem, et precibus posse corrumpi; ostendentium etiam, cives eiusdem super talibus non esse concordēs. Super quo plures simili spe ducti, dicuntur fuisse decepti et a radicibus extirpati. Florentini verò auditis responsionibus antedictis, urbeveteranis damna de publico integraliter emendarunt, de offensis veteribus et novissimis proponentes ulcisci.

Anno vero sequenti super predictum castrum hostiliter equitarunt, cum timore tamen et dubio, cum esset castrum illud pro natura loci fortissimum, et palatiis mire pulchritudinis et turre munitum ac circumdatum foveis et muris ab interiori parte decem brachiorum crossitudinis. Et pervenientes ad locum, construxerunt haedificia plurima circa illud, et manganos et trabuccum oneratum plumbo, licet percussores eorum, non nisi sicut fabe marmoree offenderent muros. Cum autem diu resedisent ibidem, in vanum utique laborando, proposuerunt rem aggredi novam, inauditam et prius insolitam: castrum videlicet intrare sub terram, et omnia diruere, licet cum immoderatis (sic) sumptibus et laboribus. Et incipientes foveam ad pedem montis, processerunt, propter ruinam et ne laborantes offenderent proiecti lapides de castello, lignis cooperientes eandem: et cum immoderatis angustiis pervenientes ad turrim, foderunt ipsam similiter et muros, aptando ligna sub ipsis, ut in ictu ruerent igni combustis: castellanis interius destruentibus muros, et bellum mirabile facientibus cum eisdem. Interim videntes domini supradicti eorundem appropinquare necem et ceterorum existentium cum eisdem, paruerunt, licet inviti, carcerem, relictis omnibus, postulantes. Igne vero sub terra accenso, haedificia omnia ceciderunt, et omnia in momento a radicibus sunt evulsa, per dies XL laborantibus florentinis. Anno M. CC vigesimo, mense iulii. Unde quidam spiritu prophetie:

O Mortennane non est tibi nomen inane;

Mors tua, mors dura, multis dabit aspera iura.

Non enim (pro victoria) ^hec scribo, sed pro memoria tantum, ostendens periculum dedignantium maioribus obedire, et magisterium novum ad commodum dominorum. Universis tamen et singulis consulo, quod nomina congrua filiis et locis imponent,